

nemovitostí manželů M-ových vyšla se svou pohledávkou na prázdno. Pouze to však nestačí k odůvodnění odporovatelnosti, jak se toho žalující záložna domáhá. Odvolací soud potvrdil napadený rozsudek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Žalobkyně odporuje zřízení zástavního práva manželky Jaroslavem a Marií M-ovými ve prospěch pohledávky žalované spořitelny 130.000 Kč s příslušenstvím v pořadí poznámky pod pol. C 34. Nutným předpokladem zřízení zástavního práva toho v pořadí uvedené poznámky bylo však, aby k žádosti za jeho zápis bylo podle § 56 knih. zák. přiloženo usnesení povolující poznámku pořadí. Usnesení to měl v ruce Matěj M., a jestliže je vydal, aby v mezích pořadí pro 250.000 Kč bylo zřízeno zástavní právo pro nahoře uvedenou pohledávku žalované spořitelny, jednal, když bylo zjištěno, že jeho pohledávka 250.000 Kč byla po právu, v mezích svého vlastního práva, jehož se zčásti vzdal ve prospěch žalované spořitelny, a ustupuje tu zcela do pozadí zřízení dlužního úpisu manželky M-ovými, neboť by pouze podle dotčeného dlužního úpisu žalovaná nikdy nedosáhla zajištění v pořadí poznámky. Proto nejde tu ani o odporovatelné právo předchůdcovo ve smyslu § 12, odst. 3, odp. ř. Co se týká zřízení poznámky pořadí samé, bylo by zřízení to právem, na jehož základě bylo zřízeno další právo, a bylo by možno uplatnit proti žalované právo odporu, odůvodněné proti předchůdci podle § 12, odst. 3, odp. ř. Předpokladem takového odporu by bylo odporovatelné právo, odůvodněné proti předchůdci. Že by však bylo právo Matěje M. na zřízení poznámky pořadí z jiných důvodů odporovatelné než z důvodu, že jeho pohledávka proti manželům M-ovým nebyla po právu, žalobkyně netvrdila. Odvolací soud proto nepochybil s hlediska právního posouzení, když vyslovil, že nelze mluvit o naříkatelnosti sporného vkladu, bylo-li zjištěno, že pohledávka Matěje M. byla po právu.

Čís. 16199.

Odpůrčí žalobou lze odporovati zcizení přidělových pozemků, na nichž vážne zákaz zcizení a zavazení bez svolení Státního pozemkového úřadu, přes to, že smlouva o zcizení přidělových pozemků byla Státním pozemkovým úřadem (nyní ministerstvem zemědělství) schválena.

(Rozh. ze dne 16. června 1937, Rv I 2607/35.)

Proti odpůrčí žalobě, již se žalobce domáhal, aby trhová smlouva ze dne 11. října 1933, kterou Josef a Helena H. prodali žalované pozemek č. kat. 90/2 role v B., byla prohlášena vůči němu za neúčinnou a žalovaná uznána povinnou trpěti vedení exekuce na dotčený pozemek

pro žalobcovu vykonatelnou pohledávku za Josefem a Helenou H., namítla žalovaná mimo jiné i to, že by žalobce sám nemohl vymoci svou pohledávku exekucí na uvedený pozemek, ježto by neobdržel souhlas Státního pozemkového úřadu. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, aby znova o odvolání žalované rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud zamítl odpůřčí žalobu proto, že pozemek č. kat. 90/2 v B., jehož žalovaná nabyla kupní smlouvou ze dne 11. října 1933 od žalobcových dlužníků Josefa a Heleny H., pochází z pozemkoreformního přidělu, že vázne na něm zákaz zcizení a zavazení bez svolení Státního pozemkového úřadu, že dotčený veřejnoprávní zákaz činí uspokojení žalobcovy pohledávky bez svolení Státního pozemkového úřadu nemožným, takže prý nelze mluvit ve smyslu § 2 odp. ř. o nějakém zkrácení žalobce, který si neopatřil od řečeného úřadu svolení k exekučnímu zcizení nebo zatížení, a že, dal-li Státní pozemkový úřad svolení k zcizení uvedeného pozemku žalované, jest pochybno, že by svolení k zabavení nebo prodeji dostal žalobce. Avšak tím, že Státní pozemkový úřad svolil k zcizení sporného pozemku se strany přidělců Josefa a Heleny H. žalované, nestala se trhová smlouva takto schválená nedotknutelnou s hlediska odpůřčího řádu. Otázky, jež jest posuzovati s hlediska ustanovení §§ 2 a 4 odp. ř., Státní pozemkový úřad nezkoumá, schvaluje-li smlouvu o přidělovém pozemku, a nemůže je ani zkoumati, neboť není k tomu povolán. Jemu jsou pro udělení souhlasu směrnicí jen otázky veřejnoprávní, nikoli otázky rázu soukromoprávního, o něž jde při předpokladech §§ 2 a 4 odp. ř. (rozh. č. 8666 Sb. n. s.). Dokud byli vlastníky sporného pozemku žalobcovi dlužníci Josef a Helena H., mohl žalobce vésti k vymožení své vykonatelné pohledávky exekucí na sporný pozemek, ovšem jen se svolením Státního pozemkového úřadu. Tato možnost byla mu však odňata zcizením uvedeného pozemku a tím byl žalobce jako věřitel manželů H. zkrácen ve svých právech ve smyslu § 2 odp. ř. Bude-li vyhověno jeho odpůřčí žalobě, bude moci sáhnouti se svolením nyní ministerstva zemědělství na sporný pozemek, který odporovatelným jednáním vyšel z majetku jeho dlužníků, manželů H-ových, a již tato možnost zjednatí žalobci příznivější postavení, než bylo před odporováním, a poskytnouti naději na uspokojení jeho pohledávky stačí pro závěr, že byl jednáním, jemuž odporuje, zkrácen. Žalobce, bude-li jeho žalobě vyhověno, bude moci vésti na sporný pozemek exekuci nuceným zřízením práva zástavního, nucenou dražbou, ba i vnucenou správou, ovšem jen se svolením ministerstva zemědělství, neboť i uvalení vnucené správy na pozemek k vymožení pohledávky, která na něm ještě nevázne, jest jeho zadlužením a zatížením, a jest čistě věcí ministerstva zemědělství, zda k takové exekuci dá své svolení či nikoli, aby se však žalobce mohl o to pokusiti, musí nejprve s úspěchem provést odpůřčí spor, neboť jen pak může požádati ministerstvo země-

dělství o svolení k exekuci a může vésti exekuci. Tím, že Státní pozemkový úřad dal svolení k zcizení sporného přidělového pozemku s manželů H-ových na žalovanou, není již řečeno, že ministerstvo zemědělství nedá žalobci svolení k vedení exekuce na takovýto pozemek. Je tedy právní názor, pro který odvolací soud žalobu zamítl, mylný. Poněvadž se však odvolací soud nezabýval ostatními důvody a vývody odvolacími, zejména odvolacím důvodem kusosti řízení a nesprávným hodnocením provedených důkazů, nemohl odvolací soud rozhodnouti ihned ve věci samé, a bylo proto nutno napadený rozsudek zrušiti a vrátiti věc odvolacímu soudu, aby znovu o odvolání žalované rozhodl.

Čís. 16200.

Nejde-li o úraz úmyslně způsobený, neodpovídá zaměstnavatel za úraz utrpěný provozem motorového vozidla zaměstnanci, kterého se užívá ve výkonu jeho smluvní povinnosti (služby) při provozu motorového vozidla, byť i se to dělo jen v určitých případech. Nárok takovéhoho zaměstnance proti zaměstnavateli jest posuzovati podle § 46 zák. o úraz. poj. děl. č. 1/1888 ř. z.

Podnikatelem provozu úrazovým pojištěním povinného jest ten, kdo odvozeně (derivativně) nabyt skutečné a právně chráněné moci nad motorovým vozidlem v takovém rozsahu, že jest mu umožněno hospodářsky samostatně využítkovati jeho jízdní způsobilost, a na jehož nebezpečí se provoz ten děje. Za uvedených předpokladů mohou býti po případě podnikateli resp. spolupodnikateli provozu motorového vozidla též přihlášení dědicové nebo některý z nich, byly-li jejich dědické přihlášky na soud přijaty.

(Rozh. ze dne 16. června 1937, Rv I 33/36.)

Proti žalobě, již se žalobce, zaměstnaný od roku 1916, jako zámecký kastelán u majitelů velkostatku a zámku v Ž., domáhal na žalovaném Emilu Š., nynějším majiteli uvedeného velkostatku a zámku, náhrady škody za tvrzený jím úraz, utrpěný při jízdě ze Ž. do P. při automobilové nehodě, k níž došlo dne 23. února 1931, kdy žalobce jel s žalovaným, jenž sám automobil řídil, na nádraží v P., a to na příkaz žalovaného, aby odvezl prázdný automobil zpět do Ž., namítl žalovaný mimo jiné, že žalobci nepřísluší proti žalovanému nárok na náhradu škody vzešlé mu z tvrzeného úrazu. K smluvním služebním povinnostem žalobce, který jest vyučeným zámečnickem a montérem, byl již dříve zaměstnán při obsluze výbušných motorů, náležel od roku 1929 též dohled a udržování dvou automobilů a řízení jejich. Aby mohl býti k tomu účelu upotřeben, podrobil se žalobce řidičské zkoušce a obdržel vůdčí list, a to na náklad zaměstnavatelův. Od té doby žalobce skutečně vykonával povinnost šoféra, totiž dohlížel a udržoval oba osobní automobily a při jízdách je řídil. Autem žalobce jezdil jako řidič, kdykoliv mu to podle potřeby bylo nařízeno, a to vždy, nikoli jen v říd-